

Justis- og beredskapsdepartementet
Sendes som høringssvar

Asker, 13. april 2023

VERDIALLIANSEN • KOMMENTARER TIL NOU 2022: 21 • STRAFFELOVRÅDET

Straffelovrådet anbefaler å senke den seksuelle lavalderen i Norge til 15 år. Vi avviser at dette forslaget på noen måte kan utlegges som et bedre vern av barn enn det som følger av dagens straffelov.

Mindretallet i NOU 1997: 23, som ville opprettholde 16 år som lavalder, og som departementet sluttet seg til i Ot. prp. nr. 28 (1999 – 2000), står seg fortsatt. 15-åringer er ikke mer modne nå enn den gang.

Straffelovrådet skriver at seksuell lavalder handler om å finne en aldersgrense som optimaliserer avveiningen mellom hensynene til barns selvbestemmelsesrett, og vern mot seksuelle krenkelser.

Straffelovrådet presenterer ikke empiri for følgene av tidlig seksuell debut vedr. fysisk og psykisk helse, sosioøkonomiske forhold og levekår. Straffelovrådet argumenterer på en måte som kan anvendes på nytt om noen år for å senke lavalderen videre fra 15 år til 14 år.

Straffelovrådet tar heller ikke signaleffekt på alvor. Hva ligger det i å ha lovlig seksuell selvbestemmelse som 15-åring vs. lovlig seksuell selvbestemmelse som 16-åring. Hvilke signaler sender det, og til hvem?

Straffelovrådet kunne drøftet at barn vokser opp i et samfunn med mye fokus på sex og kropp, og at det finnes gode grunner for at voksne har ansvar for å la dem være barn så lenge som mulig. Strafferettens normerende funksjon kunne motivert Straffelovrådet til å vektlegge hvordan barn kan beskyttes. Denne muligheten ble ikke benyttet, til fordel for prioriteringen av seksuell selvbestemmelsesrett.

Straffelovrådet fastslår uten drøftelse at mange 15-åringer er tilstrekkelig modne til å delta i seksuelle handlinger, og at de bør ha frihet til å gjøre seksuelle erfaringer etter eget ønske. Resonnementet mangler empiri. Hvor er innvendingene mot at 15-åringer har sex med noen som er 25 år, 30 år eller 40 år? I stedet viser Straffelovrådet til flertallsmerknaden, som riktignok ikke ble fulgt, fra NOU 1997: 23:

Flertallet pekte også på at de ikke var kjent med erfaringsmateriale som med tyngde tilsa at ungdom over 15 år har et strafferettslig beskyttelsesbehov på grunn av alder alene.

Straffelovrådet argumenterer for at Norge bør ha samme aldersgrense som Danmark. Verdialliansen viser derfor til vedlagte eksempel fra Danmark, der overgrep mot barn ikke har ført til dom, fordi fornærmede var 15 år og retten derfor kom til at det forelå lovlig samtykke. Sofie Larsen var ung tenåring og skoleelev i Viborg i Jylland, da hun ble utsatt for seksuelle tilnærmelser av en lærer.

- [VIBORG FOLKEBLAD: ARTIKKEL 17 APRIL 2021 OM SOFIE LARSENS SAK](#)
- [FEMINA: ARTIKKEL 12 MAI 2021 OM SOFIE LARSNES SAK](#)

Etter det Verdialliansen kjenner til, har Sofie Larsens sak medført politisk prosess i Danmark, hvor Folketinget nå vurderer lovendringer. Hva som konkret foreslås av endringer, og status for politisk prosess er vi ikke kjent med. Sofie Larsens erfaring dokumenterer konsekvenser ved senket lavalder.

Straffelovrådets oppgave fremgår av tittel på NOU 2022:21: Poenget er det strafferettslige vernet av seksuell selvbestemmelse. Vektleggingen er den seksuelle selvbestemmelsen – retten til å kunne samtykke til seksuelle relasjoner – ikke å sikre barn et bedre strafferettslig vern mot overgrep.

Det er underkommunisert i offentlig debatt og i medias dekning av den kommende samtykkeloven, at dette handler om seksuell selvbestemmelse. Det etterlyses debatt og oppmerksomhet om grensene for en persons anledning til å kunne gi samtykke til sex.

Verdialliansen skrev i 2021 til Justis- og beredskapsdepartementet og viste til at enkelte aktører i kampanjen for en samtykkelov inngår i nettverk som fremmer internasjonale initiativer for å fjerne lovregulerte begrensninger i retten til å samtykke til sex, bl.a. for «*adolescents*».

WHO definerer alderskategorien «*adolescence*» som aldersgruppen 10 – 19 år.

- [VERDIALLIANSENS BREV 5 MAI 2021 TIL JUSTIS OG BEREDSKAPSDEPARTEMENTET](#)
- [WHO: DEFINISJON AV ALDERSGRUPPEN SOM INNGÅR I «*ADOLESCENCE*»](#)

Brevets lenke til den aktuelle deklarasjonen fungerer ikke lenger hos den organisasjonen det var lenket til. Vi lenker derfor til samme dokument, lagret på Verdialliansens egen nettside:

- [DEKLARASJON 2020 TIL KONFERANSE MARKERING AV 25 ÅR ETTER FNS KVINNEKONFERANSE](#)

Vi hevder ikke at aktører som fremmer den kommende samtykkeloven vil gi samtykkekompetanse til sex til alle innenfor WHO's definisjon av «*adolescents*», men aktørenes avvisning av å svare på spørsmål om dette gir grunn til bekymring. Det er også uakseptabelt at norske aktører ikke tar avstand fra at dette er en åpen og uttrykt agenda for organisatoriske nettverk som de deltar i internasjonalt.

Med vennlig hilsen
VERDIALLIANSEN

Jan Harsem, daglig leder

Verdialliansen - Nettverk for kristne verdier og menneskerettigheter – skal fremme og forsvare kristne verdier i samfunnet. Verdialliansen skal også fremme og forsvare kristen tro, identitet og verdigrunnlag som legitimt og beskyttet av menneskerettighetenes diskrimineringsvern.

VERDIALLIANSEN

[nettverk for menneskerettigheter og kristne verdier](#)

ORG.NR.: 913 714 547

POST: Postboks 23 • 1371 Asker • Norge

WEB: www.verdialliansen.no / FACEBOOK: <https://www.facebook.com/verdialliansen>

EPOST: post@verdialliansen.no / TLF.: 95 77 11 99